

פרפראות פאר

חוט אדום מקבר רחל נגד עין הרע

עמוד ג

עמוד א מפתח נושאים פרשת חיי שרה תשע"ח

עמוד ב

דברי ההספד שספד אברהם אבינו לשרה אמנו
בין אברהם אבינו לבלעם הרשע הם ארבע
מאות

מספר רע עין הוא מספר ארבע מאות

עמוד ג

חוט אדום מקבר רחל נגד עין הרע

בשמות בעלי בריתו של אברהם אבינו רמוזים
מי הם תלמידיו

עמוד ד

חנוך לנער עפ"י דרכו הוא דרך החינוך של
אברהם אבינו

יש לאחוז גם במדותיו של בלעם הרשע דברי
המהרש"א

עמוד ה

בלי"ז שנים בא יצחק אל העקידה וביקש לכפר
על לי"ז שנות חטא

עמוד ו

לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני מאי נ"מ
מהכנעני או מאחר

יסוד בחיפוש אחר שידוך יש בדרשות הר"ן ועוד

עמוד ז

הנושא אישה יבדוק באחיה דייקא ולמה לא
באחיותיה, כלי יקר

עמוד ח

בתחילה אמר לא תאבה האשה ובסוף אמר
לא תלך האשה

ביאור לא תאבה האשה ללכת אחרי בדרך
צחות

ביאור למה שלמדו חז"ל מלבן כי מה' אשה
לאיש

למה ענתה רבקה על שאלה שלא נשאלה

עמוד ט

הסבר הקושיות דלעיל בדרך הפשט

בירור במחלוקת רש"י ותוס' אם קודם נתן
הצמידים או קודם שאל בת מי את

עמוד י

בשינוי בתפילותיו של אליעזר מבוארות
הקושיות הקיימות

פעם אמר אולי ופעם אמר אלי

הסבר החילוק בין שתי התירוצים של
המהרש"א

עמוד יא

על העין הם אותיות כסף רמז שנתן עיניו
בממון

ותפול מעל הגמל בצחות וגימטריא

עמוד יב

ויצא יצחק לשוח בשדה ותקח הצעיף ותתכס
מבואר ע"ד תפילה לעני וגוי

לבן ביקש לעקור את הכל שביקש להשחיתם
במידות ע"ד הר"ן

דברי ההספד שספד אברהם אבינו לשרה אמנו

כתיב (בראשית כ"ג ב') "ויבא אברהם לספד לשרה ולבכותה",

איתא במדרש, (בראשית רבה נ"ח ה') "ויבוא אברהם לספוד לשרה", מהיכן בא, מן העקידה בא,

היכן מצינו דברי ההספד שאמר אברהם על שרה

יש לשאול, הרי כל דרשן וכל ספדן שאול ישאל מה היו דברי ההספד שאמר אברהם אבינו על שרה אמנו,

יש לבאר מה היו דברי ההספד עפ"י המדרש

יש לומר בד"א, מה שסמכה תורה "ויבוא אברהם" אל "לספוד לשרה", לומר לך, שאלה היו דברי ההספד שאמר אברהם על שרה,

וכך אמר, ללכת אל העקידה עם בן יחיד שנולד לתשעים ולמאה שנה, מבלי קושיות אלא ללכת בשמחה לעשות את רצון ה', אין זה כי אם שכך גידלתו וכך חניכתו שרה אמנו, וזהו פירושו,

"ויבוא אברהם" אני בא מהעקידה... אלו היו הדברים שבא לספוד ולומר על שרה.

* * * * *

בין אברהם אבינו לבלעם הרשע הם ארבע מאות

אברהם אבינו, בגימטריא 317

בלעם הרשע, בגימטריא 717

ההפרש שבין אברהם אבינו לבין בלעם הרשע, הוא 400,

רצונו של עפרון החתי לומר לאברהם אבינו

כתיב, (בראשית כ"ג ט"ו) "אדני שמעני ארץ ארבע מאות וגו' ביני ובינך מה הוא" וגו'

איתא במשנה (אבות פרק ה' משנה י"ט) כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו מתלמידיו של

אברהם אבינו, ושלשה דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע, עין טובה ורוח נמוכה ונפש

שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו, עין רעה ורוח גבוה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע, מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע וכו'

אפשר לבאר, מה בין אברהם אבינו לבלעם הרשע, כי בשעה שמתה שרה, שאמרה לאברהם, (בראשית כ"א י') כי לא יירש בן האמה הזאת, ושיש להתרחק מהם וממידותיהם, **כבר אז** בא עפרון החתי לומר לאברהם אבינו, כי ההבדל שבינך לבלעם, שהוא 400, אין לו משמעות, "ארבע מאות וגו' ביני ובינך מה הוא", ואין צריך להתרחק משום כך, ואפשר לערוך ביקורים הדדיים,

ואברהם אבינו שהבין רמיזותיו, כדכתיב וישמע אברהם אל עפרון, כלומר שהבין אברהם את דברי עפרון, מיד וישקל אברהם לעפרון וגו' ארבע מאות וגו', ובכך בא אברהם אבינו לומר לו, כי אינו מוכן לקבל את מה שאמר לו ביני ובינך מה הוא, אלא הפרד נא מעלי.

רמז מפורש בתורה למה שרמז עפרון וא"א השיבו

רמז מפורש יש לכך, כי אברהם אבינו הבין לרמיזותיו של עפרון, שכוונתו אל ה-400, שיש הפרש בין אברהם אבינו לבין בלעם הרשע,

דמצינו, שמתחילת הפרשה כתיב חמש פעמים המילה עפרון בוי"ו, שאינם שווים למספר 400 אלא 406, ורק כאשר אמר הכתוב וישקל אברהם לעפרון וגו' ארבע מאות וגו', כתיב עפרון חסר ו', ועפרון הוא בגימטריא 400, ובכך רמז א"א לעפרון שהוא מבין את כוננתו, ואנא קח את ה-400, והפרד נא מעלי.

* * * * *

מספר רע עין הוא מספר ארבע מאות

כתב הכלי יקר (בראשית פרק כ"ג פסוק ט"ז) "וישקל אברהם לעפרון". חסר וי"ו,

כתב בעל הטורים לפי שהיה רע עין, ועפרון חסר וי"ו עולה למספר ר"ע עי"ן. וטעמו של דבר לפי שאמרו רז"ל (ב"ב ט ע"ב) כל הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות כו', וכל מי שרעה עינו באחיו האביון ואינו נותן לו כלום אינו מתברך בשש ברכות אלו, על כן חסרה וי"ו דעפרון כי מצד שהיה רע עין חסרו ממנו ששה ברכות אלו.

רע עין בגימטריא 400ביאור ענין מתון מתון ארבע מאה זוזי שוויא

איתא בגמרא (ברכות כ' ע"א) רב אדא בר אהבה חזייה לההיא כותית דהות לבישא כרבלתא בשוקא, (בערוך פירש, בגד אדום),

סבר דבת ישראל היא, קם קרעיה מינה, אגלאי מילתא דכותית היא, שיימוה **בארבע מאה זוזי**, אמר לה, מה שמך? אמרה ליה, מתון, **אמר לה**, מתון מתון **ארבע מאה זוזי** שויא ע"כ,

בגד אדום הוא נגד עין רע ולכן קנסוהו ב-400 זוז

לפי"ז אפשר לומר, דהא דלבשה בגד אדום, היה כנגד עין רע, שמספרו **ארבע מאות**,

ומכיון דקרעיה מינה, לפיכך שיימוה **בארבע מאה זוזי**.

טעם ברמז למי שפרע ראש אשה נותן 400

איתא בגמרא (בבא קמא צ" ע"א) פרע ראש האשה בשוק נותן לו **ארבע מאות זוז**,

איתא בגמרא (בבא מציעא פ"ז ע"א) מכאן שהאשה צרה עיניה באורחים, יש לרמז שלכך נותן 400 זוז, משום שיש בה עין רע, שהם 400,

ועוד טעם, דנשים בגימטריא 400.

* * * * *

בשמות בעלי בריתו של אברהם אבינו רמוזים מי הם תלמידיו

כתיב, (בראשית י"ד י"ג) "ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שוכן באלני ממרא האמרי אחי אשכל ואחי ענר, **והם בעלי ברית אברם**", כתב רש"י שכרתו עמו ברית,

כתיב (בראשית י"ד כ"ד) " וחלק האנשים אשר הלכו אתי ענר, **אשכל, וממרא**, הם יקחו חלקם "

איתא במשנה (אבות פרק ה' משנה י"ט) כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו מתלמידיו של אברהם אבינו, ושלשה דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע, עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו,

המידות שיש לתקן, להיות מתלמידיו של אברהם אבינו, הם, ע"ן טובה, נ'פש שפלה, ר'רוח נמוכה, שהם ראשי תיבות ענ"ר,

כתב עוד הכלי יקר, ותדע עוד. כי רע עין עולה למספר ד' מאות, ע"כ מצינו באלו מקומות מספר ד' מאות אצל בעל עין רע.

עפרן היה רע עין על כן לקח **ארבע מאות** שקל כסף.

עשו שרעה עינו באחיו יעקב ונתקנא בו על הברכות אשר ברכו אביו כי על כן אמר יעקב ורווח תשימו בין עדר לעדר כדי למלאות עיניו של אותו רשע על כן בא עשו ו**ארבע מאות** איש עמו.

נבל הכרמלי היה איש כילי ורע עין כנודע, על כן בא עליו דוד עם **ארבע מאות** איש לשלם לו כמדתו, עכ"ל הכלי יקר.

* * * * *

חוט אדום מקבר רחל נגד עין הרע

בספרים יש, דחוט אדום הוא סגולה נגד עין הרע, וכתבו טעמים בדבר, ומקורו בהררי קודש, (עיין בשו"ת באר משה ח"ח סי' ל"ו אות ג' מהדעברעצינער רב זצ"ל),

הסגולה להקיף את קבר רחל בחוט אדום

הסגולה כנגד עין הרע להקיף בחוט אדום את קבר רחל ולקשור על היד או הצוואר, מובא ע"י הישמח ישראל מאלכסנדר, ובאריכות יתר נידון העניין בקובץ דרך כוכב מיעקב חלק ד עמוד נ', ובקובץ אור ישראל חלק כ"ו עמוד קפ"ב, עיי"ש,

נ"ל לתת טעם כי סגולה נגד עין הרע הוא מקבר רחל דייקא

הבאנו לעיל מבעל הטורים וכלי יקר כי רע עין הוא מספר 400,

ומי לנו עין טובה יותר מרחל שנהגה בעין טובה כשמסרה הסימנים ללאה,

ומצינו כי "רחל העין הטובה" בגי' 400

לפיכך כסגולה נגד עין רע שהוא מספר 400 יש לקשור את העין טובה מרחל אמנו לבטל העין הרע.

מי הם האנשים ההולכים עם אברהם אבינו

עני"ר, יש לתקן, ראשי תיבות עני"ר, עין טובה, נ'פש שפלה, ר'רוח נמוכה,

אשכול, להיות, איש האשכולות,

וממרא, להיות ממרא, מלשון ממרים הייתם, להמרות את פי בלעם הרשע. וזה הרמז, ענר, אשכל, וממרא, הם ההולכים אתו.

* * * * *

חנוך לנער עפ"י דרכו הוא דרך החינוך של אברהם אבינו

כתיב (משלי פרק כ"ב ו') "חנוך לנער על פי דרכו"

כתיב (בראשית פרק י"ח י"ט) "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה',"

מבואר כי החינוך צריך להיות לשלושה דברים כדאיתא במשנה (אבות פרק ה' משנה י"ט), שהם עין טובה, ר'רוח נמוכה, נ'פש שפלה, שהם ר"ת נע"ר, וזהו חנוך לנע"ר,

אך בדרך החינוך יש להזהיר על שלשה דברים אלו שהם נ'פש ר'רוח עין, ר"ת נע"ר, שלא להיות מתלמידיו של בלעם הרשע,

דרך החינוך של אברהם אבינו בביאור המהרש"א

כתב המהרש"א (סנהדרין ק"ט סוף ע"א ד"ה), לבאר, למה בשעה שדיבר השי"ת עם אברהם בענין הפיכת סדום והימצאות צדיקים בתוכה, ראה ליחד דיבור בענין אשר יצוה את בניו וגו',

וכך כתב, על כן אין אני מכסה מאברהם אשר אני עושה בסדום מחמת עבירות שבידם, כי אין ראוי להעלים ממנו עונותיהם, שאין ראוי שיהיו בזרעו אלו עונות שאני מעניש סדום עליהם,

וע"כ ידעתיו ר"ל ידעתיו (פירוש שאני מיידע אותו) עונותיהם, למען אשר יצוה את בניו שלא יעשו כמותן רק בהפך זה דהיינו ושמרו דרך ה', ולולי שיצוה כך לבניו יענשו חס ושלום כסדום, עכ"ד המהרש"א,

מבואר כי דרכו של אברהם אבינו להזהירם כיצד יש להתנהג וכיצד אין להתנהג, כביאור המהרש"א, ולפיכך כאשר מרומז בכתוב חנוך

לנע"ר אלו שלשה דברים שיש לנהוג בהם, ואלו שלשה דברים שיש להתרחק מהם, יש לפרש

הכונה "על פי דרכו" של אברהם אבינו שהיה מזהיר על הן הן ועל לאו לאו, וזוהי דרכו של א"א, וה הפירוש חנוך לנע"ר על פי דרכו, של א"א.

* * * * *

יש לאחוז גם במדותיו של בלעם הרשע דברי המהרש"א

כתב המהרש"א (בבא בתרא ע"ח ע"ב בתוך ד"ה ע"כ יאמרו המושלים),

נראה כלפי מה שאמרו בפ"ה דאבות (משנה י"ט), כל מי שיש בו ג' דברים הללו מתלמידיו של א"א,

וג' דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע,

עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה, מתלמידיו של א"א

עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה, מתלמידיו של בלעם הרשע,

ומה בין תלמידיו של א"א לתלמידיו של בלעם הרשע, תלמידיו של א"א אוכלין בעוה"ז ונוחלין לעוה"ב שנאמר להנחיל אוהבי יש וגו'

אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת שנאמר ואתה אלקים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך, ע"כ,

קושיות המהרש"א בלשון המשנה

הקושיות, שאמר כל מי שיש בו ג' דברים וגו' דברים אחרים וכו', דמשמע באיש א' קא מיירי שיש בו כל אלו הו' מדות דזכר, ג' הטובות וגו' הרעות,

ולכאורה אינן שייכין באיש א', כיון שהם הפכיים, והכי הל"ל וכל מי שיש בו ג' דברים אחרים מתלמידיו של בלעם, כו' (ולא אמר וכל מי שיש בו, אלא אמר וגו' דברים אחרים)

גם קשה, לשון וגו' דברים אחרים כו'

וע"ק, שאמר בלשון שאלה ומה בין כו' כי הוא פשוט,

ביאור המהרש"א דאין להלך
במדות הללו בקצה האחרון

הוא מבואר, במדות האדם, אלו הם ג' מדות הכוללות,

עין טובה היא מצד המועיל,

ונפש שפלה מצד הערב,

ורוח נמוכה מצד הטוב,

והם כוללים כל מדות האדם לטוב, ולרע בהיפך, וא"א לאדם לילך אחרי מדות הללו ולהתנהג בהם בקצה האחרון הזה, שלא לאחוז גם מקצת בקצה האחר, כי לא נתנה תורה למלאכי השרת,

עין טובה הוא מצד המועיל

כגון במדת עין טובה, שאם יתן אדם כל אשר לו לא יהיה לו מה לאכול, וכמ"ש המבזבז אל יבזבז יותר מחומש, ות"ח מקפיד כו', וכל תורה שאין עמה מלאכה כו',

נפש שפלה הוא מצד הערב

וכן במדת נפש שפלה, למעט כח התאוה, צריך ג"כ לאחוז בקצה אחר, כמ"ש יצה"ר שמאל דוחה וימין מקרבת, וכמה דברים במצוה בכח המתאוה,

רוח נמוכה הוא מצד הטוב

ובמדת רוח נמוכה, שאמרו בה להתרחק בה מן הקצה אל הקצה השני, כמ"ש הרמב"ם ממה ששנינו מאד מאד הוי שפל רוח, מ"מ אמרו בה ת"ח צריך להיות בו אחד משמונה בח',

המדות הטובות בעצמות המדות הרעות במקרה

וע"ז אמר, כל מי שיש בו ג' דברים הללו כו' שיהיה לו ג' המדות הטובות בעצמות לילך אחריהם,

וגם יהיה לו, ג' דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע, שיאחז בהם האדם במקצת כמ"ש, אך לא בעצמות רק יהיו לו אחרים וכו' ר"ל שלא ילך אחריהם רק במקרה,

ואמר, עין טובה כו' עין רעה כו' כי הג' אלו הם כוללים כל המדות כמ"ש,

וע"ז הוקשה, אם יאחז בשניהם, א"כ מה בין

ואמר מה בין כו', כיון דע"כ שיש לאדם לאחוז במדות גם בקצה הב', א"כ מה בין תלמידיו כו' כי מי יגיד לאדם לאחוז בעצמות המדות הטובות, ורק במקרה ילך קצת לאחוז בקצה

הב', ושמא אדרבה ילך אדם באותן מדות הרעות, ויאחוז גם בקצה השני בטובות,

וע"ז אמר, הלא תראה תלמידיו של אברהם כו' ובהפך תלמידיו של בלעם כו' וא"כ ראוי לך לילך בעצמות במדות הטובות של א"א ולא תלך אחרי הרעות רק במקרה כמ"ש. עכ"ל המהרש"א

* * * * *

בל"ז שנים בא יצחק אל העקידה
וביקש לכפר על ל"ז שנות חטא

איתא בגמרא (שבת פ"ט ב') אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, מאי דכתיב (ישעיהו ס" ט"ז), "כי אתה אבינו, כי אברהם לא ידענו, וישראל לא יכירנו, אתה ה' אבינו

גואלנו מעולם שמך", לעתיד לבא יאמר לו הקדוש ברוך הוא

לאברהם, בניך חטאו לי, אמר לפניו, רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך, אמר, אימר ליה

ליעקב דהוה ליה צער גידול בניס אפטר דבעי רחמי עליהו, אמר ליה בניך חטאו, אמר לפניו רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך, אמר, לא בסבי טעמא, ולא בדרדקי עצה, אמר לו

ליצחק, בניך חטאו לי, אמר לפניו, רבונו של עולם בני ולא בניך, בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע קראת להם בני בכורי, עכשיו בני ולא בניך,

ועוד, כמה חטאו, כמה שנותיו של אדם, שבעים שנה, דל עשרין דלא ענשת עליהו, פשו להו חמשין, דל עשרין וחמשה דלילותא, פשו לה עשרין וחמשה דל תרתי

סרי ופלגא, דצלויי, ומיכל, ועוד, פשו להו תרתי סרי ופלגא, אם אתה סובל את כולם מוטב, ואם לאו פלגא עלי ופלגא עליך, ואם תמצא לומר כולם עלי, הא קריבית נפשי קמך (הקרבתני נפשי לפניך) ע"כ,

ביאור דברי יצחק אבינו לקב"ה

לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני מאי נ"מ מהכנעני או מאחר

כתיב (בראשית כ"ד ג'), "ואשביעך בה' אלקי השמים ואלקי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרב, כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק",

יש להבין, מאי נפקא מינה ליה לאברהם אבינו, אם יקח אשה ליצחק, בתו של רשע מבנות הכנעני, או בתו של לבן הרשע, שאמר לו לאליעזר, לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרב, כי אל ארצי ואל מולדתי תלך. וביאור הדבר כדלקמן.

יסוד מוסד בחיפוש אחר שידוך יש בדרשות הר"ן ועוד

ביאור העניין הוא, עפ"י יסוד מוסד בענין החיפוש אחר השידוך, שמצינו בדרשות הר"ן הדרוש החמישי,

זה לשון הר"ן, ועם היות לבן אבי רחל ולאח עובד עבודה זרה, בחר יצחק להתחתן בו, יותר משיתחתן עם בנות כנען, כי יהיו לאדם הכנות נמשכות אחר המזג לקצת מדות טובות או רעות, ואלו תכונות נפשיות נמשכות ומשתלשלות מאבות לבנים, מפני שהם טבעיות נמשכות אחר המזג לתת הכנה, וגם אם לא יכריחו.

ולזה, מאשר היו בנות כנען מוטבעים בתכונות רעות, היו בוחרים האבות הקדושים להתרחק מהם, ולהתדבק במי שאינו מוטבע באותן התכונות הרעות גם אם היה עובד עבודה זרה,

לפי שאותן התכונות שבטבעו מתעברות ונמשכות בזרעם, והם כמו חולי הגוף נקראים בספרי הרפואה חלאים ירושיים. והם עברות שיש להם מבוא בתכונות נפשיות, כשנאה, וקנאה, והאכזריות, ורכילות, ודומיהם, כי אלו יעשו רושם רע בנפש, מצד שהם עברה ותכונה רעה,

וברוב יהיה טבע הבנים נמשך שוקד על טבע האבות, ולכן רוע תכונות אנשי כנען היה מתחייב שיהא נמשך לבניהם אחריהם.

מה שאין כן בעובדי ע"ז

ועם היות לבן עובד עבודה זרה, לא יתחייב שיהיה טבע צאצאיו נמשך אחריו כלל. כי הדבר היותר ראוי להשמר ממנו הוא מה שיש לו מבוא בתכונות הנפשיות, ובהתפעלות המיוחסות

יש להבין, בדבריו של יצחק אבינו שאמר שזמן שיש לאדם לחטוא, לאחר ניכוי עשרים מתוך השבעים, הם חמישים שנה, וביקש לנכות מחצית שהם עשרים וחמש, שהם הלילות,

ועוד ביקש לנכות מחצית מעשרים וחמש, שהם שתים עשרה וחצי, שהם, זמן תפילה, זמן אכילה ועוד, שבזמנים הללו אין האדם חוטא,

וקשה, וכי כך הם הדברים, שבזמנים אלו אין האדם יכול לחטוא,

עוד יש להבין בלשונו שאמר "אם אתה סובל את כולם", ולא אמר אם אתה סובל את

שנים עשר וחצי השנים שנותר לחטוא בהם,

ועוד יש להבין, בלשונו שאמר, ואם תמצא לומר כולם עלי, הא קריבית נפשי קמך, דמשמע שרק אם כולם עלי אז אני צריך את זכות העקידה דקריבית נפשי קמך, ורק אם כולם עלי, תשובתי היא קריבית נפשי קמך, ואם לא כולם עלי, אין לי צורך בקריבית נפשי קמך, כלומר שאיני צריך את זכות העקידה, כדי לכפר עליהם,

ביאור בכונת מאמרז"ל בדחו"ר

לולי דמיסתפינא, אפשר לפרש דבריו כך, דלאחר שאמרו אברהם אבינו ויעקב אבינו, ימחו על קדושת שמך, ביקש יצחק אבינו להקטין את חומרת חטאותיהם של כלל ישראל, ע"י כך שרוב זמנם מתוך חמישים שנים שבהם נידונים, שהם שלושים ושבע (וחצי) שנים, הם עסוקים בשינה ובצורך להחיות את נפשם וגופם, ולפיכך אין לתפסם על כך, ונשאר להם מזמנם רק שנים עשר וחצי שנים לחטוא, אבל הוא זמן מועט,

וזה שאמר לקב"ה אם אתה סובל את כולם, אפשר הכונה, לכל השלושים ושבע וחצי שנים שהמלצתי להקל בהם מפני צרכיהם, מוטב, ואם אינך מקבל את כל השלושים ושבע שנים כולם, פלגא עלי ופלגא עליך אקח אני מחצית, ואתה תקח מחצית,

אבל אם תרצה שיהיו כל השלושים ושבע שנים עלי, הרי יש לי את שלושים ושבע שנות חיי, דקריבית נפשי קמך שבהם באתי אל העקידה, והם כנגד השלושים ושבע שנים, שבהם אפשר לחטוא, ובשלושים ושבע שנותי שבאתי אל העקידה, אכפר להם על שלושים ושבע השנים שאמרת שאקח את כולם,

אלא יש לבאר, דמה שאמר הכתוב "אשה יראת ה', היא תתהלל", הוא נותן טעם למה שאמר תן עיניך במשפחה, וכונת הכתוב כך הוא, "היא"

תתהלל, דייקא, כלומר, שיראת ה' שבה, אפשר שלמדה בעצמה, ולכן "היא" תתהלל, אבל לבירור המדות והתכונות הנפשיות, המושרשות בירושה בטבע האדם מצד הוריו, על זה אמרה תן עיניך במשפחה, מכיוון ומידות ותכונות הן הן הדברים הנקנים בירושה מהמשפחה,

וכך הוא פירוש מאמרם ז"ל, שמה שאמרה תן עיניך במשפחה זה בשביל לדעת את התכונות המולדות שבמשפחה, משום שאת התכונות לא תוכל ללמוד מיראת שמים שבה, מכיוון ואשה יראת ה', "היא", תתהלל, וזה בא מעבודתה שלה, ולא מהתכונות המולדות הירושיות,

* * * * *

הנושא אישה יבדוק באחיה דייקא ולמה לא באחיותיה כלי יקר

איתא בגמרא (בבא בתרא ק"י ע"א), הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה,

הכלי יקר, בספרו עוללות אפרים, (חלק שלישי עמוד י"א, אות שפ"ב פרשת וארא), כתב, ונראה ליתן טעם, למה דווקא יבדוק באחיה, ולא באחיותיה, וכך מבאר הדבר עפ"י דרכו שהבאנו דבריו לעיל, ואלו תו"ד,

דהבן למד אצל אביו, ואצל רבו, והבת לומדת אצל אמה, כי הבנות שכיחות אצל אמם, הבן עיקר לימודו שלמד אצל אביו ואצל רבו, הוא תורה ומצוות, ופחות מדות והנהגות, משא"כ הבת שלומדת אצל אמה, עיקר לימודה הוא מדות טובות והנהגות,

ואפשר דהלימוד שהאם מלמדת את בתה, אינו מצד המדות הטבעיות שבאם, אלא על פי רצון הבורא, לחנכה למידות טובות, ויש לחשוש שמא התנהגות הבת היא מצד לימודה, ולא מצד טבעה,

אך הבן דעיקר לימודו הוא תורה ומצוות, ממילא מדותיו והתנהגותו נשארים עפ"י

טבעו, ולכן יש לבדוק באחיה ולא באחיותיה, שאצל הבנים, אפשר יותר לדעת את טבע האב והאם, כאשר בא לישא אשה, עכ"ד, ודפח"ח,

לרוח הלבבי, להיות התחלה ושרש וכמבוע ומקור לרוב מדות האדם, עכ"ל הר"ן.

וכן בכלי יקר נמצא על אותו דרך

וכך כתב הכלי יקר, (בראשית כ"ד ג') לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרב. אמנם יש חששא אחרת, והוא, שטבע האבות נמשך גם לבנים, וזה דווקא באותן עבירות הבאים מפאת החומר, כאכילה וכילות וקנאה וכל המדות הרעות הנתלין בחומר, נגעים אלו מתפשטים מהאבות לבנים, ותולדותיהן כיוצא בהם,

אבל הע"ג, דבר התלוי בשכלו של אדם, אינו מתפשט מאבות לבנים, וגם האמונה היא תלויה בשכלו של אדם, כי הרי הקב"ה נותן בו נשמה ושכל, למה יתפשט זה מאבות לבנים,

ע"כ היה מרחיק הכנענים שהיו שטופי זימה וכמה מיני עבירות הנתלים בחומר האדם, זולת ע"ג, ולא הרחיק לבן ובתואל, שלא היה בהם כי אם פחיתת הע"ג לבד, עכ"ל,

מבואר כי בחיפוש אחר שידוך יש להקפיד אחר מדות טובות ותכונות נפש המוטבעים בירושה, דדברים התלויים בשכלו של אדם, כגון האמונה ויראת שמים, לומד האדם יותר בקלות, מלהפך מדות ותכונות שאינן טובות שקיבל בירושה מאבותיו,

* * * * *

יש להוכיח מדברי חז"ל לדברים הנ"ל

איתא בגמרא (תענית כ"ו ע"ב), ומה היו אומרות בחור שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך, אל תתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה, (משלי ל"א ל') "שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל", ע"כ,

הקושיה שיש להקשות בדבריהם

ויש להקשות, דזה שהביאו חז"ל הכתוב שקר החן והבל היופי, הוא הוכחה למה שאמרו אל תתן עיניך בנוי, מכיון ושקר החן והבל היופי, אך, הפסוק אשה יראת ה' היא תתהלל, אינו מוכיח על מה שאמרו, תן עיניך במשפחה,

מה שיש לברר במשפחות בעיקר הם התכונות המולדות ובמדברים יראת שמים

בתחילה אמר לא תאבה האשה ובסוף אמר לא תלך האשה

כתיב (בראשית כ"ד ה'), ויאמר אליו העבד אולי לא **תאבה האשה** ללכת אחרי, ולהלך (בראשית כ"ד ל"ט) **כתיב** ואמר אל אדני אלי לא **תלך האשה** אחרי,

ויש לדייק בשינוי הלשון, דבתחילה אמר הכתוב לא **תאבה האשה**, ובסוף אמר הכתוב, אולי לא **תלך האשה**, ולא אמר לא **תאבה**,

ויש לומר, דבתחילה קודם שבא אצל רבקה, אמר אפשר שהיא עצמה לא **תאבה** ללכת, אך לאחר שבא אצל רבקה וראה כי **אותה הוכיח ה'**, ידע שמצידה לא יהיה עיכוב, ולא אמר יותר אולי לא **תאבה האשה** ללכת אחרי, אלא אמר אולי לא **תלך האשה** אחרי, שמא לא **תלך**, משום שאחרים יעכבו על ידה.

* * * * *

ביאור לא תאבה האשה ללכת אחרי בדרך צחות

כתיב (בראשית כ"ד ה'), ויאמר אליו העבד אולי לא **תאבה האשה ללכת אחרי**, ואם לא **תאבה האשה ללכת אחריך**, ונקית משבעתי זאת",

איתא בגמרא, (פסחים מ"ט) ולא ישא בת עם **הארץ**,

איתא בגמרא, (ברכות ס"א ע"א, עירובין י"ח ע"ב) אמר רב נחמן, מנוח עם **הארץ** היה, דכתיב וילך מנוח אחרי אשתו, נמצינו למדים כי דרכו של עם **הארץ**, שאשת ע"ה הולכת **לפנים**, והאיש **אחריה**,

אפשר לומר בדרך צחות, ששאל אליעזר את אברהם אבינו, אולי לא **תאבה האשה**

ללכת, **אחרי**, אלא תרצה ללכת כדרך עמי **הארץ**, **מלפני**, על זה אמר לו א"א, ואם לא **תאבה האשה ללכת אחריך**, אלא תרצה ללכת **לפניך**, ונקית משבעתי זאת,

ובסופו של דבר התורה מעידה, ותלך אחרי האיש. עיין ברכות ס"א ותלך אחרי האיש

* * * * *

ביאור למה שלמדו חז"ל מלבן כי מה' אשה לאיש

איתא בגמרא, (מועד קטן י"ח ע"ב), מן התורה, ומן הנביאים, ומן הכתובים, **מה' אשה לאיש**, מן התורה דכתיב (בראשית כ"ד נ"ו), ויען לבן ובתואל ויאמרו **מה' יצא הדבר**,

ויש לשאול, וכי לבן הארמי הרמאי, הוא זה שיבוא ללמדנו כי **מה' אשה לאיש**, ומה ראו חכמינו ז"ל ללמוד דבר זה **מלבן הארמי**, הרמאי,

ביאור הענין שיש ללמוד מלבן מה לא לעשות בשידוך

כתיב (בראשית כ"ד נ"ו), ויען לבן ובתואל ויאמרו, **מה' יצא הדבר**, לא נוכל דבר אליך רע או טוב, הנה רבקה לפניך **קח ולך**, כאשר דבר ה"י, (שגזר בת פלוני לפלוני, ספורנו),

כתיב, (בראשית כ"ד נ"ה) ויאמר אחיה ואמה **תשב הנערה אתנו** ימים או עשור אחר תלך, ויאמר אלהם אל תאחרו אתי וה' הצליח דרכי (ואם יש איחור בדבר ה', אין זו הצלחה, רשב"ם) שלחונני, ואלכה לאדני",

מצינו כי לבן אחרי שאמר מה' יצא הדבר בא לעכב ואומר תשב הנערה וגו'

וזה באו חז"ל ללמדנו, את דרך השידוך, כי לאחר שרואים כי **מה' יצא הדבר**, וזאת ע"י רצון הלב לשידוך, אזי יש להזדרז ולגמור השידוך, ולדעת, כי ה' **הצליח דרכי**, ולא ללמוד מדרכו של לבן הארמי הרמאי, שבתחילה אמר **מה' יצא הדבר**, ואח"כ אמר **תשב הנערה**, וזה למדונו חז"ל מרמאותו של לבן, שנדע כי לאחר שרואים שמה' יצא הדבר, אין לדחות ולהמתין, שזה הוא מעשה לבן הארמי הרמאי.

* * * * *

למה ענתה רבקה על שאלה שלא נשאלה

כתיב (בראשית כ"ד כ"ג) ויאמר בת מי את הגידי נא לי היש בית אביך מקום לנו ללון, ותאמר אליו **בת בתואל אנכי** בן מלכה אשר ילדה לנחור, ותאמר אליו **גם תבן גם מספוא** רב עמנו גם **מקום ללון**",

יש להקשות, דאליעזר שאל אותה שתי שאלות, האחד, **בת מי את**, ועוד **היש מקום**,

וכידוע הגמל משמר מאכלו שלשה ימים, וכך אמרה לו, אם כוונתך ללין לינה אחת, מפני שרצונך לשוב בתוך שלשה ימים, לפני שיסתיים מאכלו של הגמל, אין צורך בכך, שגם תבן גם מספוא רב עמנו, ויש די מאכל לגמלים, לפי"ז מה שהוסיפה גם תבן גם מספוא, היתה תשובתה על שאלתו היש מקום ללין (לינה אחת), ועי"ז ענתה מקום ללון לינות הרבה, כי אין בעיה עם הגמלים.

* * * * *

בירור במחלוקת רש"י ותוס' אם קודם נתן הצמידים או קודם שאל

מצינו בפרשה שקודם נתן הצמידים ואח"כ שאל

כתיב (בראשית כ"ד כ"ג), "ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידה, ויאמר בת מי את"

מצינו בפרשה שקודם שאל ואח"כ נתן הצמידים

כתיב (בראשית כ"ד מ"ז), ואשאל אתה ואמר בת מי את, ואשים הנזם על ידה וכו',

והפסוקים סותרים זה את זה, דבתחילה, קודם נתן ואח"כ שאל, ולאחמ"כ כתיב שקודם שאל ורק אח"ז נתן,

יש בדבר זה שתי שיטות, שיטת רש"י, ושיטת תוס', מה היה קודם, הנתנה או השאלה

שיטת רש"י הוא בחומש, (בראשית כ"ד כ"ג) וכך כתב לאחר שנתן לה, שאלה, לפי שהיה בטוח בזכותו של אברהם שהצליח הקב"ה דרכו, וכדי שלא יקשה מהפסוק שאמר

(בראשית כ"ד מ"ז) ואשאל אתה ואמר בת מי את, ואשים הנזם על ידה וכו', שקודם שאל ואח"כ נתן, כתב רש"י (בראשית כ"ד מ"ז), שינה הסדר, שהרי הוא תחלה נתן ואח"כ שאל, אלא, שלא יתפשוהו בדבריו, ויאמרו היאך נתת לה ועדיין אינך יודע מי היא, ולכן שינה הסדר,

שיטת תוס', הוא בחולין (צ"ה ע"ב) על הא דאיתא בגמרא, אמר רב כל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם וכיונתן בן שאול אינו נחש.

כתבו התוס' (חולין צ"ה ע"ב), ואם תאמר אליעזר היאך ניחש, למ"ד בפי ארבעה מיתות (סנהדרין נ"ו), כל האמור בפרשת מכשף, בן נח מוזהר עליו,

והיא השיבתו שלש תשובות, בת בתואל, גם תבן גם מספוא, גם מקום ללון,

ועוד קשה, רש"י כתב, השיבתו על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, ולפי תשובתה שאמרה גם תבן גם מספוא, תשובה זו אינה עונה לא על ראשון ולא על אחרון, משום שהיא לא נשאלה על כך, גם תבן גם מספוא היא גם תשובה לשאלה

איתא בגמרא (סנהדרין ק"ט ע"ב) באנשי סדום, הויה להו פורייתא (מיטה) דהוו מגני (שהיו ישנים) עליה אורחין, כי מאריך גיזי ליה, כי גוץ מתחין ליה, (אם היה ארוך קיצרו את האיש, ואם היה נמוך מתחו אותו), אליעזר עבד אברהם אקלע להתם, אמרו ליה קום גני אפוריא, (קום שכב על המיטה) אמר להון, נדרא נדרי מן יומא דמיתת אמא לא גנינא אפוריא, (מיום שמתה אמי אינני ישן במיטה)

לפי"ז אפשר לתרץ, דכששאל אליעזר אם יש מקום ללין, אמרה לו מכיוון ואינך ישן במיטה, כפי שאמרת, "נדרא נדרי מן יומא דמיתת אמא לא גנינא אפוריא", אלא אתה ישן בריצפה, אי"כ, גם תבן גם מספוא, שתוכל לישון ברצפה, לפי"ז היתה התשובה, גם תבן גם מספוא, על השאלה אם יש מקום ללין. ואין כאן תשובה מיותרת. וגם יש סדר מסודר של, ראשון ראשון ואחרון אחרון, מכיוון והתשובה של גם תבן שייכת לשאלה היש מקום לנו ללון.

וביותר נראין הדברים, מפני שהתורה אמרה ותאמר אליו פעמיים, פעם אחת לפני תשובתה הראשונה, ופעם שניה לפני שתי התשובות האחרות, מלמדנו כי התשובה של גם תבן גם מספוא, כלולה בתשובה השניה.

* * * * *

הסבר הקושיות דלעיל בדרך הפשט

הקושיות דלעיל,

א. אליעזר שאל שתי שאלות, והיא ענתה שלש תשובות,

ב. שאין כאן על ראשון ראשון,

אפשר לתרץ בדרך פשט, דאליעזר שאל, היש בית אביך מקום לנו, ללין, לינה אחת, (רש"י), והיא אמרה לו. ללון, כמה לינות אתה יכול ללון אצלנו,

לפי"ז אפטר לומר שבתחילה ביקש בזכותו של אברהם, כמ"ש ועשה חסד עם אדני אברהם, ומוכן למה נתן קודם, משום שהיה בטוח בזכותו של אברהם, וכמו שפירש רש"י,

אך בסיפור המעשה שאמר אם ישך נא מצליח דרכי שהתפלל בזכותו, לא סמך על זכותו, ולכן אמר שקודם שאל ואח"כ נתן, שלא יראה שסמך על זכות עצמו,

* * * * *

פעם אמר אולי ופעם אמר אלי

וגם אפטר לתרץ הקושיא שהקשו המפרשים, דבתחילה (בראשית כ"ד ה') כתיב אולי לא תאבה האשה, אולי בו"ו,

ולבסוף (בראשית כ"ד ל"ט) כתיב, אלי לא תלך, ופירש רש"י, אלי כתיב בת היתה לו לאליעזר והיה מחזר למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו,

והקשו, (ראה אור החיים), למה לא סיפרה תורה בתחילה על כך שרצה אליעזר שיקח

אברהם את בתו, רק בסיפור המעשה רמזה תורה לכך, כדכתיב אלי,

ולפי דברנו מובן היטיב, דרק בסיפור המעשה כתיב, אם ישך נא מצליח דרכי, פירוש דרכי שלי, וכשדיבר על דרכו שלו, רמז ללבן שהיה מבקש ליקח את יצחק לחתן לו,

* * * * *

הסבר החילוק בין שתי התירוצים של המהרש"א

איתא בגמרא (תענית ד' ע"א), אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, שלשה שאלו שלא כהוגן, לשנים השיבום כהוגן, לאחד השיבוהו שלא כהוגן, ואלו הן, אליעזר עבד אברהם, ושאל בן קיש, ויפתח הגלעדי, אליעזר עבד אברהם, דכתיב (בראשית כ"ד י"ד) והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך וגו', יכול אפילו חיגרת אפילו סומא השיבו כהוגן ונזדמנה לו רבקה,

וי"ל דההוא תנא סבר שלא נתן לה הצמידים עד שהגידה לו בת מי היא, ואע"ג דכתיב (כ"ד כג') ויקח האיש נוס זהב וגו' והדר כתיב ויאמר בת מי את, אין מוקדם ומאוחר בתורה, ע"כ,

אפטר לבאר מחלוקת רש"י ותוס' בכך

רש"י סבר כי אליעזר עבד אברהם היה בטוח בזכותו של אברהם שהצליח הקב"ה דרכו, והאמין שזכות א"א תגן גם על דרכו שלו, שיתן קודם ואח"כ ישאל בת מי את, אע"פ שלא היה צריך לעשות כן, בכ"ז סמך על זכותו של א"א,

והתוס' סברו, מכיון ולא היה צריך קודם ליתן ואח"כ לשאול, היה אליעזר עבד אברהם חושש שמא בדבר זה לא תגן עליו זכותו של א"א, ואח"כ יתפשוהו בדבריו, ויאמרו היאך נתת לה ועדיין אינך יודע מי היא,

ועוד אפטר לבאר מחלוקת רש"י ותוס', דלפי רש"י היה צריך העבד לשנות בדיבורו שסיפר ללבן את סדר הדברים, שלא יתפשוהו,

והתוס' סברו כי לא רצה העבד להצטרך לשנות בדיבורו, ולפיכך קודם שאל ואח"כ נתן.

* * * * *

בשינוי בתפילותיו של אליעזר מבוארות הקושיות הקיימות

התפילה בזכות אברהם אבינו

כתיב (בראשית כ"ד י"ב) ויאמר ה' אלקי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם,

התפילה שהתפלל בזכות עצמו

כתיב (בראשית כ"ד מ"ב), אם ישך נא מצליח דרכי אשר אנכי הלך עליה,

מלשון הכתוב משמע, כי בתחילה ביקש בזכותו של אברהם, כדכתיב, ועשה חסד עם אדני, ובשעת סיפור המעשה אמר, אם ישך נא מצליח דרכי, שהיה מתפלל בזכות עצמו,

תירוץ הסתירה בפסוקים

בכך אפטר לתרץ את שתי קושיות, האחד מה שהקשינו לעיל מסתירת הפסוקים, שבתחילה כתב שקודם נתן ואח"כ שאל, ובסיפורו ללבן סיפר, שקודם שאל ואח"כ נתן,

קושית המהרש"א

כתב המהרש"א (תענית די עי"א), וז"ל, **אך קשה**, אמאי לא קאמר **ששאל שלא כהוגן**, דיכול שלא תהיה **ממשפחת אברהם**, והוא אמר ליה אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני משם,

תירוץ א', וי"ל, דעל זה **התחנן בתפלה** שנאמר ובה אדע לשון תחנה, הודיע לי בה כי עשית חסד אם תהיה ממשפחתו, כפרש"י בחומש,

עד שהגידה לו בת מי היא, שלא סמך עצמו על הניחוש שא"ל השקיני מעט מים מכדך,

ואע"ג דכתיב **ויקח האיש נזם וגו' ובתר הכי כתיב ויאמר בת מי את** (פירוש שקודם נתן ואח"כ שאל) אין מוקדם ומאוחר בתורה, וכן מוכח מתוך ספרו של אליעזר דכתיב **ואשאל וגו' בת מי את** ואח"כ **ואשים הנזם על אפה** דודאי לא סמך אליעזר על ניחושו וכ"כ התוס' בפי"ג, **עכ"ל המהרש"א**,

שתי התרוצים של המהרש"א האחד לשיטת רש"י והשני לשיטת התוס'

ואפשר לומר דשני התירוצים של המהרש"א, הם האחד **לשיטת רש"י**, והשני **לשיטת תוס'** שהבאנו לעיל,

דבתירוץ הראשון כתב, דעל זה **התחנן בתפלה**, וזה כמו שאומר רש"י, **דקודם נתן ואח"כ שאל**, לפי שהתפלל, כמש"נ, (בראשית כ"ד י"ב) ויאמר ה' אלקי אדני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם, והיה בטוח בזכותו של אברהם שהצליח הקב"ה דרכו, ותירוץ זה הוא לשיטת רש"י,

והתירוץ השני שלא נתן הצמידים על ידיה **עד שהגידה לו בת מי היא**, הם דברי התוס' בחולין צ"ה.

* * * * *

על העין הם אותיות כסף רמז שנתן עיניו בממון

כתיב (בראשית כ"ד כ"ט) **"ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים על העין"**, כתב רש"י, למה רץ ועל מה רץ, **נתן עיניו בממון**, עוד כתב רש"י, **על הגמלים** - לשמרן, כמו ולעיל יח (ה) והוא עומד עליהם, לשמשם, וביארו במדרשים ובראשונים הלשון **"על"** העין שאינו מובן,

יש לדייק בלשון הכתוב

לאחר שאמר הכתוב, שרץ **"אל"** העין, היה צ"ל, שעומד **אצל** העין, ולמה שינה הכתוב בלשונו ואמר שעומד **"על"** העין,

יש לומר בדרך רמז

למה שדרשו **שנתן עיניו בממון**, האותיות שהם **על** האותיות **עי"ן**, על האות **ע'** נמצאת האות **פ'**, על האות **י'** האות **כ'**, על האות **ן'** נמצאת האות **ס'**, שהם אותיות **כ"ס"ף**,

ולרמז לכך אמר הכתוב **על העין**, לרמז ולומר שנתן עיניו, **בכסף** שהוא **על העי"ן**,

* * * * *

ותפול מעל הגמל בצחות וגימטריא

כתיב (בראשית כ"ד ס"ד), **"ותשא רבקה את עיניה וטרא את יצחק ותפול מעל הגמל"**,

ויש להבין, למה זה חרדה רבקה כאשר ראתה את יצחק,

ויש לומר, משום דיצחק הוא מדת הדין, ורבקה מדת החסד, ופחדה איך תוכל להמשיך במדת החסד שבה,

הרמז בפסוק, מעל האותיות גמל הם אותיות דינים

כתיב, ותפול מעל הגמל, מעל האותיות **ג'מ'ל'** ישנם האותיות **ד'נ'ם'**, מעל האות **ג'** האות **ד'**, מעל האות **מ'** האות **נ'**, ומעל האות **ל'** האות **ם'** שהם האותיות **דנם**,

ומזה חרדה רבקה, **מעל הגמל** פירוש מהאותיות שעל הגמל, שהם **דינים** ואיך תסתדר עם הדינים של יצחק,

בכתוב מרומז שתישאר עם החסד שבה

ועוד מרומז בכתוב ותפול מעל הגמל, כלומר, שנפלה אל מתחת לגמל, וכך הרמז,

גמ"ל בגימטריא **שבעים ושלוש**, ומתחת לגמל כלומר מתחת ל **73** הם **72** שהם גימטריא של המילה **חסד**, ובכך ידעה שתוכל להמשיך **במדת החסד שבה**.

* * * * *

ויצא יצחק לשוח בשדה ותקח הצעיף ותתכס מבואר ע"ד תפילה לעני וגו'

יצחק יוכל להנשא לבנות הכנעני שמשם לא היה אליעזר יכול ליקח אשה ליצחק,

ופירש האמרי אמת ע"ד דרשות הר"ן שהבאנו לעיל, שזה היה רצונו של לבן שיצחק יצטרך לישא אשה מבנות הכנעני שמידותיהם מושחתות, ובכך ביקש לעקור את הכל, כי במידות מושחתות אין קיום לעם ישראל.

* * * * *

המקבל מתבייש להסתכל בפני הנותן

איתא בגמרא (ירושלמי ערלה דף ו' ע"א) (מובא בתוס' קידושין ל"ו ע"ב) אמר רבי יודן בר חנין, סימנא דאכיל מן חבריה בהית מסתכל ביה, פירוש, מי שמקבל מאחר אינו רוצה להסתכל בפניו של הנותן,

לפי"ז פירשנו הפסוק (תהלים ק"ב א'), "תפלה לעני כי יעטף", פירוש, כאשר מתפללים תפלת עני שמקבל את מה שאינו מגיעו, אז

הוא מתכסה, מפני שהעני מתבייש להסתכל בפני הנותן, וזהו תפלה לעני כי "יעטף",

אך אתה ה' שאתה הנותן, ואינך מתבייש ממני, אתה "אל תסתור פניך ממני"

תפילת יצחק לומדים מתפילה לעני

לפי"ז יש לבאר דלפיכך לומדים תפילת יצחק מתפילה לעני כי יעטוף, שכן נהגה רבקה שהיא בבחינת המקבל כשראתה את יצחק שהוא האדון הנותן, ותקח הצעיף ותתכס כמקבל מפני הנותן.

* * * * *

לבן ביקש לעקור את הכל שביקש להשחיתם במידות ע"ד הר"ן

יש מפרשים (עיין קדושת לוי פ' חיי שרה, מובא גם בשם החידושי הר"י"ם), לבן ביקש לעקור את הכל, ע"ד הא דאמרו חז"ל השולח שליח לקדש לו אשה ומת אסור בכל הנשים שבעולם, ולפי"ז מבואר שלבן רצה להרוג את אליעזר ועיי"כ לא יוכל יצחק להינשא, ותיעקר האומה הישראלית, ובכך ביקש לעקור את הכל,

והקשה האמרי אמת, הרי אליעזר נשלח לקחת אשה רק ממשפחתו, ונאמר לו לא תקח מבנות הכנעני, א"כ אין כאן כליה לעם ישראל, כי

להערות הארות ולקבלת העלון ניתן
לפנות אל
"מכון פאר" רחוב חזון איש 2
בני ברק
פקס 03-6161777
נייד 0527-616166
מייל y0527616166@gmail.com